5.

VÁRPALOTA KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSA

✉ 8100 Várpalota, Gárdonyi G. u. 39.
☎ (88) 592-683 (88) 592-676
e-mail: tobbcelu.tarsulas@varpalota.hu

ELŐTERJESZTÉS

Várpalota Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa
2025. február … napi ülésére

A határozati javaslat elfogadásához egyszerű többség szükséges.

Tárgy: Javaslat a Társulás 2025-2029. évekre vonatkozó belső ellenőrzési stratégiai tervére

Előterjesztő: dr. Ignácz Anita Éva, jegyző

Előkészítő: Károlyi Mónika belső ellenőrzési vezető

Az előterjesztést megtárgyalta:

Jegyzői Kollégium
Pénzügyi Bizottság

A határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.

Bérczes Beáta
jogi előadó

Sándor Tamás
aljegyző

Tisztelt Társulási Tanács!

A belső ellenőrzési feladat végrehajtására különböző szintű törvényi előírások vonatkoznak. Központi szabályozási elem az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Áht.), valamint a költségvetési szervek belső kontrollrendszeréről és belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Bkr.).

A Bkr. értelmezésében a belső ellenőrzés független, tárgyilagos bizonyosságot adó és tanácsadó tevékenység, amelynek célja, hogy az ellenőrzött szervezet működését fejlessze és eredményességét növelje, az ellenőrzött szervezet céljai elérése érdekében rendszerszemléletű megközelítéssel és módszeresen értékeli, illetve fejleszti az ellenőrzött szervezet irányítási és belső kontrollrendszerének hatékonyságát.

A belső ellenőrzést végző személy tevékenységét a költségvetési szerv vezetőjének közvetlenül alárendelve végzi, jelentéseit közvetlenül a szerv vezetője részére küldi meg. Az Áht. 70. § (2) bekezdése értelmében a belső ellenőrzés a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak való megfelelést, a tervezést, gazdálkodást, és a közfeladatok ellátását vizsgálva megállapításokat és javaslatokat fogalmaz meg.

Várpalota Kistérség Többcélú Társulásánál (továbbiakban: Társulás) a tevékenység ellátása a jogszabályok, valamint az államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési standardok, útmutatók figyelembevételével és a belső ellenőrzési vezetői feladatokat is ellátó belső ellenőr által kidolgozott és a költségvetési szerv vezetője által jóváhagyott Belső Ellenőrzési Kézikönyv (továbbiakban: BEK) szerint történik.

A Bkr. 22. § (1) bekezdés b) pontja szerint a belső ellenőrzési vezető feladata a kockázatelemzéssel alátámasztott stratégiai és éves ellenőrzési tervek összeállítása, a költségvetési szerv vezetőjének – helyi önkormányzatok esetén képviselő-testület – jóváhagyása után a tervek végrehajtása, valamint azok megvalósításának nyomon követése.
A Bkr. 30. § (1a) bekezdése alapján, az Áht. 3. § (3) bekezdésében meghatározott, az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozó költségvetési szervnél, társulásnál, valamint a térségi fejlesztési tanácsnál öt évente, a helyi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat képviselő-testületének alakuló ülését követő öt hónapon belül a belső ellenőrzési vezető stratégiai ellenőrzési tervet készít az (1) bekezdés a)–f) pontjában meghatározott tartalommal, amelyet a képviselő-testület az alakuló ülést követő év február 28-áig hagy jóvá.

A stratégiai terv összhangban a szervezet hosszú távú céljaival, meghatározza a belső ellenőrzésre vonatkozó stratégiai fejlesztéseket, a belső ellenőrzés átfogó céljaira, a folyamatok kockázataira és a belső ellenőrzés fejlesztésének irányára, prioritásaira vonatkozó összegzést tartalmaz.

A stratégiai terv az alábbiakat tartalmazza:

- hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat;
- a belső kontrollrendszer általános értékelését;
- a kockázati tényezőket és értékelésüket;
- a belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési tervet;
- a szükséges erőforrások felmérését elsősorban a létszám, képzettség, tárgyi feltételek tekintetében;
- a meghatározott ellenőrzési prioritásokat és az ellenőrzési gyakoriságot.

A stratégiai tervet szükség szerint felül kell vizsgálni.

Fenti jogszabályokat figyelembe véve a belső ellenőrzési vezető felülvizsgálta a 2024. december hónapban elfogadott stratégiai tervet és megállapította, hogy az 4 éves időszakra (2025-2028.) került meghatározásra és elfogadásra.
Az ellenőrzés a hosszú távú célkitűzéseket, stratégiai célokat, kockázati tényezőket is átvizsgálta, és megállapította, hogy azok meghatározása megfelelő.

A 2024. decemberében 4 évre elfogadott stratégiai terv módosítását jelen előterjesztés melléklete tartalmazza.

STRATÉGIAI ELLENŐRZÉSI TERV

1. Hosszú távú célkitűzések, stratégiai célok

A Társulás alapvető célja, hogy biztosítsa a Társulás és intézménye működőképességét, a vállalt feladatok ellátását, az ehhez szükséges források megteremtésével.

A belső ellenőrzés hosszú távú célkitűzései, stratégiai céljai

A Bkr. szerint a belső ellenőrzés tevékenysége kiterjed az adott szervezet minden tevékenységére, különösen a költségvetési bevételek és kiadások tervezésének, felhasználásának és elszámolásának, valamint az eszközökkel és forrásokkal való gazdálkodás vizsgálatára.

A belső ellenőrzés céljainak meghatározása a társulás célkitűzéseivel összhangban:

- A politikai, gazdasági, jogszabályi környezet változásainak figyelembe vétele,
- A Társulás intézménye működésének felügyeleti ellenőrzése,
- A Társulás egyes folyamatainak és feladatainak ellenőrzése, javaslattétel azok javítására,
- Pénzügyi és számviteli rendszer szabályozottságának ellenőrzése, figyelemmel a jogszabályi változásokra,
- Számviteli és bizonylati rend betartatása,
- Pályázati források felhasználásának szabályszerűsége,
- A államháztartáson belüli támogatások, feladatalapú támogatások igénylésének, elszámolásának, jogszabályi előírásoknak való megfelelése,
- Vizsgálni a belső kontrollrendszerek kiépítésének, működésének szabályszerűségét,
- Ajánlások és javaslatok megfogalmazása a kockázati tényezők kiküszöbölése, csökkentése és a szabálytalanságok megelőzése érdekében,
- A helyes döntések meghozatalához, eredményes működéséhez elemző munkával történő hozzájárulása, a tanácsadói tevékenység erősítése,
- A magas kockázati besorolást elért folyamatok lehető leghamarabbi ellenőrzése,
- A belső ellenőrzési vezetői feladatok ellátása,
- A belső ellenőrzési rendszer államháztartásért felelős miniszter által közzétett belső ellenőrzési standardok, útmutatók figyelembevételével történő működtetése,
- A szabályszerűségi ellenőrzéseken kívül az egyéb ellenőrzési típus (pl. rendszerellenőrzés) szélesebb körű alkalmazása.

2. A belső kontrollrendszer általános értékelése

Az Áht. 69. §-a szerint a belső kontrollrendszer a kockázatok kezelése és tárgyilagos bizonyosság megszerzése érdekében kialakított folyamatrendszer, mely azt a célt szolgálja, hogy a költségvetési szerv megvalósítsa a következő fő célokat:

a) a működés és gazdálkodás során a tevékenységeket szabályszerűen és a megbízható gazdálkodás elveivel (gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség) összhangban hajtsa végre,

b) teljesítse elszámolási kötelezettségét,

c) megvédje a szervezet erőforrásait a veszteségektől, károktól és nem rendeltetésszerű használattól.

A belső kontrollrendszer elemei: a kontrollkörnyezet, integrált kockázatkezelési rendszer, kontrolltevékenységek, információs és kommunikációs rendszer és a monitoring (nyomon követési rendszer). A belső ellenőrzés a monitoring tevékenységek közé tartozik.

A belső ellenőrzés bizonyosságot adó tevékenysége körében ellátandó feladata a belső kontrollrendszerek működésének a jogszabályoknak és szabályzatoknak való megfelelés értékelése és vizsgálata, a rendelkezésre álló erőforrásokkal való gazdálkodás, a vagyonmegóvás vizsgálata és a vizsgált folyamatokkal kapcsolatban megállapítások, következtetések és javaslatok megfogalmazása, melyek hozzájárulnak a kockázati tényezők kiküszöböléséhez, a szabálytalanságok megelőzéséhez és a költségvetési szerv működése eredményességének növeléséhez. A belső ellenőrzés kockázatelemzés alapján vizsgálja, hogy egy adott hiba hol, miért következhetett be, a rendszerben hol lehetnek gyenge pontok. A cél a hibák kiküszöbölése, a rossz gyakorlat megszüntetése.
A belső kontrollrendszer működését folyamatosan vizsgálni, fejleszteni és értékelni kell, a szükséges változásokat végre kell hajtani. Igazodni kell a jogszabályi előírásokhoz, feladatváltozásokhoz, melyeket be kell építeni az ellenőrzési rendszerbe.

3. A kockázati tényezők és értékelésük

A jogszabályi előírások alapján a költségvetési szervek vezetői működtetik a kockázatkezelési rendszert. A belső ellenőr a vezetés véleményének figyelembevételével kockázatelemzést végez, melynek eredményére alapozva készíti el a belső ellenőrzési stratégiai és éves tervét.

Kockázatok megfogalmazása és az értékelési kritériumok meghatározása

Kockázatnak minősül minden olyan esemény, tevékenység vagy tevékenység elmulasztása, ami gátolja, hogy egy szervezet elérje céljait.
A kockázatok értékelésének célja annak megállapítása, hogy a beazonosított kockázatok milyen mértékben befolyásolják a Társulás fő célkitűzéseit. Az értékelés során meg kell határozni a feltárt kockázati tényezők bekövetkezésének valószínűségét, illetve a Társulásra gyakorolt hatásukat. A fő kockázati prioritások meghatározásához figyelembe kell venni a Társulás adott kockázattal szembeni tűrőképességét.

4. A belső ellenőrzésre vonatkozó fejlesztési és képzési terv

Az ellenőrzés célja a jogszabályokban, szabályzatokban előírtaknak magasabb szinten történő megfelelése. Ennek megfelelően a fejlesztés célja, hogy a belső ellenőrök képzettsége és szakmai gyakorlata kielégítse az ellenőrzési tevékenységgel szemben támasztott szakmai követelményeket. Az ellenőrrel szemben elvárás a továbbképzésen való részvétel, a folyamatos felkészülés.

A belső ellenőrzési jelentések átfogó felmérő-elemző munkára épülő értékelése és javaslattétele magas színvonalú szakmai munkát igényel, melynek érdekében törekedni kell az ellenőrzések minél tökéletesebb lebonyolítására, egységes eljárások alkalmazására.

Az ellenőrzési tevékenység megvalósítása során érvényesülniük kell az államháztartásért felelős miniszter által közzétett módszertani útmutatóknak. Útmutatók alapján került kidolgozásra a Belső Ellenőrzési Kézikönyv (a továbbiakban: BEK). A BEK használatának célja, hogy a mindennapi munka során egységes eljárásrend és iratminták alkalmazásával végezze a belső ellenőrzés a tevékenységét.
A BEK tartalmáról a Bkr. rendelkezik, valamint előírja, hogy a kézikönyvet rendszeresen felül kell vizsgálni és a szükséges módosításokat (pl. jogszabályi, módszertani útmutató változás) elvégezni.

Ugyancsak a Bkr. rendelkezik a belső ellenőrökre vonatkozó általános és szakmai követelményekről is. A Társulásnál ellenőri feladatokat ellátó belső ellenőr a kötelező szakirányú képzettségként közgazdász oklevéllel, valamint vállalkozási szakon mérlegképes könyvelői végzettséggel rendelkezik.

A költségvetési szervnél belső ellenőrzési tevékenységet az államháztartásért felelős miniszter engedélyével rendelkező személy végezhet. A tevékenység ellátásához szükséges szakmai feltételek a 22/2019. (XII. 23.) PM rendeletben, illetve az Áht. 70. § (5) bekezdésében kerültek meghatározásra.
A Társulás belső ellenőre megfelelt a szakmai feltételeknek, rendelkezik a szükséges pénzügyi, gazdálkodási területen szerzett szakmai gyakorlattal és képzettséggel, ennek megfelelően 2010. január 27-től regisztrációs számmal nyilvántartásba vett engedéllyel rendelkező ellenőr.
A belső ellenőrök kötelesek a már megszerzett ismereteiket naprakészen tartani, fejleszteni és ennek érdekében kétévente kötelesek szakmai továbbképzésen részt venni és vizsgát tenni. A vizsgákat a NAV Képzési, Egészségügyi és Kulturális Intézete szervezi.

A belső ellenőr ezenkívül tagja a Belső Ellenőrök Magyarországi Fórumának (BEMAFOR), melynek keretében a minisztériumi jogszabályokról, irányelvekről, módszertanokról hírlevél formájában értesül. A feladatok elvégzéséhez szükséges a folyamos továbbképzés, a jogszabályok és változások ismerete.

A belső ellenőr természetesen az önképzés lehetőségével is él, a rendelkezésre álló eszközök segítségével, úgymint például a jogszabályok figyelése, és egyéb szakmai jelentések, szakanyagok keresése interneten keresztül. Az ellenőrzési standardok, szakmai útmutatók és módszertanok figyelemmel kísérése, alkalmazása és a jobb ellenőrzési gyakorlatok átvétele is a fejlődéshez tartozik.

Mivel a munkakör betöltéséhez szükséges képzettséggel rendelkezik a belső ellenőr, a fejlesztési, képzési cél a meglévő szakmai tudás továbbfejlesztése, a belső ellenőrzés speciális ismeretkörének bővítése.

5. Szükséges erőforrások felmérése (létszám, képzettség, tárgyi feltételek)

Létszám

A Várpalotai Polgármesteri Hivatal alkalmazásában álló belső ellenőri létszám 1 fő köztisztviselő, aki többek között ellátja a Társulás belső ellenőri feladatait is. Fenti létszámot az ellenőrizendő folyamatok számának, gyakoriságának meghatározásánál figyelembe kell venni.

A bizonyosságot adó tevékenységek során a következő ellenőrzési típusokat különböztetjük meg:

- szabályszerűségi ellenőrzés
- pénzügyi ellenőrzés
- rendszerellenőrzés
- teljesítmény-ellenőrzés
- informatikai ellenőrzés

Az öt ellenőrzési típus közül az informatikai ellenőrzés speciális szakértelmet igénylő ellenőrzés típus, melyhez kapcsolódóan továbbképzési előírási kötelezettsége nincs a belső ellenőrnek, ezért ilyen irányú ellenőrzés végzése esetén szükségessé válhat szakértő bevonása is.

Külső szakértő bevonása akkor lehetséges, ha a meglévő belső ellenőrzési erőforrások nem elegendőek az elvégzendő feladatok mennyiségéhez és azok jellegéhez képest.

Képzettség
A belső ellenőri képzettséggel kapcsolatos információk az előző, a 4. pontban szerepelnek. A Társulás belső ellenőre rendelkezik a tevékenység ellátásához szükséges képzettséggel.

Tárgyi feltételek
A munkavégzés tárgyi feltételei a belső ellenőrzés ellátásához megfelelőek. Biztosított a külön irodahelyiség gépekkel, felszerelésekkel együtt (laptop, vonalas telefon stb.).
Az informatikai eszközellátottság révén a jogtár, a belső szabályzatok és az internet elérhetőek az ellenőrzés számára. E-mailen keresztül az elektronikus kapcsolat biztosított a különböző szervezeti egységekkel és az ellenőrzött intézményekkel is.

6. Ellenőrzési prioritások és gyakoriságok meghatározása

A stratégiai ellenőrzési tervnek kockázatelemzés alapján felállított prioritásokon kell alapulnia. Ez azt jelenti, hogy kockázati szempontból rangsorolni kell a szervezet tevékenységeit, folyamatait és az ellenőrzések súlypontját a kockázatos területekre kell összpontosítani.
A magasabb kockázati területeket lehetőség szerint (figyelembe véve az emberi erőforrást) évente, de mindenképpen 2 éven belül ellenőrizni szükséges. A közepes prioritású rendszerek ellenőrzésének 2-3 éven belül, az alacsony prioritású rendszerek ellenőrzésének 3-4 éven belül kell megvalósulnia.

A szervezet folyamatait, azok kockázati értékelését, kockázati értékét és az így meghatározott ellenőrzési gyakoriságot a következő táblázat mutatja:

Főelemek	Kockázati érték
Feladatalapú támogatások	magas
Pénzkezelés	magas
Beszámolás	magas
Szabályozottság	közepes
Selejtezés	közepes
Leltározás	közepes
Költségvetés	közepes
Beruházások, felújítások	közepes
Humánerőforrás	közepes
Bizonylatok	alacsony
Analitikus nyilvántartások	alacsony

A Társulásnál és költségvetési szervénél végzett belső ellenőrzések legfontosabb célja az elkövetkezendő években is az, hogy segítse a gazdaságos, hatékony, eredményes működést. Az ellenőrzések megállapításai, javaslatai hozzájáruljanak a jogszabályok betartásához. A vizsgálatok eredményességét alapvetően az határozza meg, hogy az ellenőrzés megállapításait, javaslatait milyen mértékben hasznosították, a realizálásra tett intézkedések végrehajtása megtörténik-e.

Azt, hogy adott folyamat mikor és mekkora erőforrás szükséglettel (hány ellenőri nap) kerül vizsgálatra, valamint az ellenőrzés típusa és módszertana az adott év ellenőrzési tervében kerül pontosításra.

Az ellenőrzések elvégzésére a Térségi Népjóléti Gondozási Központnál, és a Társulás munkaszervezeti feladatait ellátó Várpalotai Polgármesteri Hivatalnál kerül sor.

Kérem a Tisztelt Társulási Tanácsot, hogy a határozati javaslat elfogadásával a Társulás 2025-2029. évekre vonatkozó belső ellenőrzési stratégiai tervét szíveskedjék jóváhagyni!

Várpalota, 2025. február 13.

dr. Ignácz Anita Éva
jegyző

VÁRPALOTA KISTÉRSÉG TÖBBCÉLÚ TÁRSULÁSÁNAK TÁRSULÁSI TANÁCSA
8100 Várpalota, Gárdonyi G. u. 39.
Tel.: (88) 592-683, fax: (88) 592-676

Határozati javaslat

Várpalota Kistérség Többcélú Társulásának Társulási Tanácsa 2025. február ... napi ülésén meghozta a következő határozatot:

…../2025. (II.) Társulási Tanács határozat:

Várpalota Kistérség Többcélú Társulása Társulási Tanácsa a Társulás 2025-2029. évekre vonatkozó belső ellenőrzési stratégiai tervét jóváhagyja.

Felelős: a végrehajtásért: Károlyi Mónika belső ellenőr
Határidő: a határozati javaslat elfogadásától folyamatos

Várpalota, 2025. február …

Campanari-Talabér Márta
elnök